

بازسازی تاریخ فراموش شده: عتبات عالیات: عراق

توجه به تاریخ عراق چندان مورد توجه مورخان ما نیست. دلیل عمده آن، صرف نظر از این که ما اصولاً یا برای خودمان ارزش قائلیم یا خودمان و غرب، بقیه کشورها، به خصوص همسایگانمان را چندان به حساب نمی آوریم. جسته گریخته افرادی پیدا می شوند به پاکستان، افغانستان یا عراق و ترکیه توجه کنند.

توجه به تاریخ عراق چندان مورد توجه مورخان ما نیست. دلیل عمده آن، صرف نظر از این که ما اصولاً یا برای خودمان ارزش قائلیم یا خودمان و غرب، بقیه کشورها، به خصوص همسایگانمان را چندان به حساب نمی آوریم. جسته گریخته افرادی پیدا می شوند به پاکستان، افغانستان یا عراق و ترکیه توجه کنند.

عراق در این میان امتیازی ویژه دارد که همانا وجود عتبات در آنجاست. طی قرن‌ها که به قبل از اسلام بر می گردد، عراق و ایران دارای دولت‌های واحدی بوده اند. گهگاه نیز دولت‌های متعدد داشتند. از بعد از آن که دولت عثمانی فروپاشید عراق مستقل شد و در کنار ایران به عنوان یک کشور قرار گرفت. پدید آمدن گرایش‌های ناسیونالیستی و عرب‌گرایانه مشکلاتی را پدید آورد اما پیوندهای مذهبی عاملی برای رفت و آمدهای فراوان ایرانیان به عراق بود. آمدن حزب بعث و وابستگی آن به جبهه شرق در برابر ایران که به غرب تمایل داشت، عاملی دیگر برای تضاد میان آنان بود. این تضاد که ریشه‌های تاریخی هم داشت، سبب شد تا در دوره سی ساله بعثی‌ها مردم دو کشور از یکدیگر فاصله گرفته و جنگ هشت ساله، میانشان اختلاف اندازد. عاقبت بعثی‌ها سقوط کردند و اکنون بار دیگر، زمینه برای رفت و آمد فراهم شده است.

طی دو قرن اخیر، ارتباط میان ایران و عراق، به ویژه ارتباط فرهنگی و مذهبی، به دلیل حوزه نجف و نیز زیارتگاه‌های شیعیان عمیق بوده است. انعکاس این ارتباط در بسیاری از اسناد موجود در ایران، مطبوعات ایرانی و نیز کتابهایی که نوشته شده دیده می شود.

نویسنده بر اساس اطلاعات موجود مذکور، و نیز اسناد عثمانی، سالشماری از مهم‌ترین رویدادهای مربوط به عراق استخراج کرده است. بخش مهمی از این رویدادها تاریخ دو طرفه ایران و عراق و بسیاری مسائل عراق است. منابع عمدتاً اسناد و در مواردی مطبوعات و همین‌طور کتب چاپی هستند.

مجموعه از عکسهای نایاب که در البوم سلطنتی موجود در کاخ گلستان نگهداری می شده زینت بخش این کتاب شده است. بسیاری از این عکسها، برای نخستین بار است که به چاپ می رسد و امیدواریم به شکل بهتر و هنری تر چاپ شود. عکسها واقعا بی نظیر است و حق آن است که به شکل زیبایی چاپ شود.

خواننده با یک مرور بر این کتاب، می تواند مهم‌ترین رویدادهای رخ داده ما بین سال 40 قمری تا 1339 را در آن مشاهده کنید. طبیعی است که قرون نخستین بیشتر یک انتخاب است و چندان جدی نیست اما در دوره معاصر آن که نیمه دوم حکومت ناصری به بعد است، اطلاعات ارائه شده سودمند است.

توجه به تاریخ عراق چندان مورد توجه مورخان ما نیست. دلیل عمده آن، صرف نظر از این که ما اصولاً یا برای خودمان ارزش قائلیم یا خودمان و غرب، بقیه کشورها، به خصوص همسایگانمان را چندان به حساب نمی آوریم. جسته گریخته افرادی پیدا می شوند به پاکستان، افغانستان یا عراق و ترکیه توجه کنند.

عراق در این میان امتیازی ویژه دارد که همانا وجود عتبات در آنجاست. طی قرن‌ها که به قبل از اسلام بر می گردد، عراق و ایران دارای دولت‌های واحدی بوده اند. گهگاه نیز دولت‌های متعدد داشتند. از بعد از آن که دولت عثمانی فروپاشید عراق مستقل شد و در کنار ایران به عنوان یک کشور قرار گرفت. پدید آمدن گرایش‌های ناسیونالیستی و عرب‌گرایانه مشکلاتی را پدید آورد اما پیوندهای مذهبی عاملی برای رفت و آمدهای فراوان ایرانیان به عراق بود. آمدن حزب بعث و وابستگی آن به جبهه شرق در برابر ایران که به غرب تمایل داشت، عاملی دیگر برای تضاد میان آنان بود. این تضاد که ریشه‌های تاریخی هم داشت، سبب شد تا در دوره سی ساله بعثی‌ها مردم دو کشور از یکدیگر فاصله گرفته و جنگ هشت ساله، میانشان اختلاف اندازد. عاقبت بعثی‌ها سقوط کردند و اکنون بار دیگر، زمینه برای رفت و آمد فراهم شده است.

داشت، عاملی دیگر برای تضاد میان آنان بود. این تضاد که ریشه های تاریخی هم داشت، سبب شد تا در دوره سی ساله بعثی ها مردم دو کشور از یکدیگر فاصله گرفته و جنگ هشت ساله، میانشان اختلاف اندازد. عاقبت بعثی ها سقوط کردند و اکنون بار دیگر، زمینه برای رفت و آمد فراهم شده است.

طی دو قرن اخیر، ارتباط میان ایران و عراق، به ویژه ارتباط فرهنگی و مذهبی، به دلیل حوزه نجف و نیز زیارتگاه های شیعیان عمیق بوده است. انعکاس این ارتباط در بسیاری از اسناد موجود در ایران، مطبوعات ایرانی و نیز کتابهایی که نوشته شده دیده می شود.

نویسنده بر اساس اطلاعات موجود مذکور، و نیز اسناد عثمانی، سالشماری از مهم ترین رویدادهای مربوط به عراق استخراج کرده است. بخش مهمی از این رویدادها تاریخ دو طرفه ایران و عراق و بسیاری مسائل عراق است. منابع عمدتاً اسناد و در مواردی مطبوعات و همین طور کتب چاپی هستند.

مجموعه از عکسهای نایاب که در البوم سلطنتی موجود در کاخ گلستان نگهداری می شده زینت بخش این کتاب شده است. بسیاری از این عکسها، برای نخستین بار است که به چاپ می رسد و امیدواریم به شکل بهتر و هنری تر چاپ شود. عکسها واقعا بی نظیر است و حق آن است که به شکل زیبایی چاپ شود.

خواننده با یک مرور بر این کتاب، می تواند مهم ترین رویدادهای رخ داده ما بین سال 40 قمری تا 1339 را در آن مشاهده کنید. طبیعی است که قرون نخستین بیشتر یک انتخاب است و چندان جدی نیست اما در دوره معاصر آن که نیمه دوم حکومت ناصری به بعد است، اطلاعات ارائه شده سودمند است.

بازسازی تاریخ فراموش شده: عتبات عالیات: عراق
علی موجانی

تاریخ چاپ: 1389

ناشر: مجمع جهانی اهل بیت

تاریخ انتشار روی سایت: 2 دی 89

تعداد بازدیدها: 459